

Slavko Krajnc
Zakramentalna liturgika
Priročniki – 24
Ljubljana 2014

~ ~ ~

Današnji vernik se pogosto srečuje z nerazumevanjem bogoslužja. Večkrat ga doživlja kot breme, saj izhaja iz preteklosti in je zasidrano v nevsakdanjosti. Toda Mary Douglas pravi, da je »ena največjih težav v odnosu do obredov prav pomanjkanje predanosti obredom in obhajanje obredov brez notranje predanosti vsebini, ki jo izražajo«. Prav zaradi tega je pomembno, da skrivnosti ne le obhajamo, ampak jih tudi doživljamo. Nekoč so primitivna ljudstva gledala na svet kot na nekaj svetega oziroma, kot da je svet napolnjen z manifestacijo svetega, kar Eliade imenuje »hierofanija« (gr. hieros – sveti in phainein – pokazati, faino – kažem se). Nasprotno pa

današnji sodobni človek gleda na liturgijo z očmi fizikalnih zakonitosti obredov in manj kot na sveto in Božje dejanje. Manjka mu duhovnega pogleda na svet in na liturgijo. Zato je toliko pomembneje, da najprej vemo, kaj in zakaj obhajamo, da bomo lahko gledali in videli z očmi vere. In te oči vere nam odpira liturgija, ki je predvsem hierofanija ali manifestacija Boga, stičišče Božjega in človeškega, zadeva Boga in človeka.

V Konstituciji o bogoslužju je rečeno, da je treba »na teoloških fakultetah predavati liturgiko z bogoslovnega, zgodovinskega, duhovnega, pastoralnega in pravnega vidika« (B 16). Prav to vodilo sem skušal pri oblikovanju tega učbenika nadvse upoštevati. Ni dovolj, da se v nedogled mudimo ob zgodovinskem vidiku obredov, ampak da nas ta zgodovinska dejstva privedejo v »svetišče« liturgije oziroma v skrivnost vere v obredih in molitvah (B 48), kar je tudi podnaslov učbenika.

Glede na Konstitucijo o bogoslužju, ki v opisu zakramentov obravnava najprej obred svete maše in šele nato ostalih zakramentov in zakramentalov, medtem ko Katekizem katoliške Cerkve obravnava zakramente po sklopih, to so zakramenti uvajanja, ozdravljanja in služenja, se mi je zdelo umestno združiti obe metodologiji in tako najprej obravnavati obred evharistije, nato pa zakramente uvajanja (krst, birmo, obhajilo), ozdravljanja (pokoro in bolniško maziljenje) in služenja (sveti red in sveti zakon), na koncu pa še obrede zakramentalov.

Rdeča nit opisov in razlag obredov je torej iskanje odgovora na vprašanje, kaj je smoter bogoslužja in kako ga je moč doseči ter vstopiti v duha liturgije in skrivnosti, ki jih obhajamo. Cilj katoliškega bogoslužja namreč niso zgolj lepa bogoslužja, ampak obnova skupnosti, ki je povezana s Kristusom po bogoslužju. Preko bogoslužja mora skupnost najti svojo identiteto, identiteto »Cerkve, ki moli!«. Zato je namen pričujočega učbenika v tem, da usposobi bogoslovce, da postanejo dobri liturgiki in liturgi, laike pa, da postanejo dobri liturgični sodelavci in učitelji, ki bodo s pedagoškega in teološkega vidika sposobni posredovati otrokom, mladini in starejšim liturgične vsebine in obrede.

Slavko Krajnc